

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.II.20.034/2024/8.

A tanács tagjai: dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna a tanács elnöke
dr. Osztovits András előadó bíró
dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró
dr. Hajdu Edit bíró
dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes: felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Kormányos Nóra Ügyvédi Iroda (cím)

Az alperes: alperes (cím)

Az alperes képviselője:

dr. Harajka Regina ügyvéd (cím)

A per tárgya: házasság felbontása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 1.Pf.21.310/2023/8.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Járásbíróság 24.P.21.329/2021/161.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 406.400 (négysszázhatyzer-négysszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A magyar állampolgár felperes és a német állampolgár alperes (továbbiakban: felek) N.-ban ismerkedtek meg, 2006. július 22-én M.-on kötöttek házasságot. 2010. február 5-én F. M. 2012. szeptember 26-án A. V., 2016. január 21-én H. N. utónevű gyermekeik születettek.
- [2] A felek 2020-ig Németországban éltek, 2020 elején M.-ra költöztek.
- [3] A felek házassága fokozatosan megromlott, életközösségük 2021. október 4-én megszűnt.
- [4] Az életközösség megszűnését követően a gyermekek a felperessel maradtak, a gyermekek óvodába, illetve iskolába járnak. Az alperes és a gyermekek közötti kapcsolattartás miatt konfliktusok keletkeztek, a felperes nem engedte, hogy az alperes a gyerekeket az iskolából elhozza. Az alperes és a gyermekek közötti kapcsolattartást a Kecskeméti Járásbíróság 24.P.21.329/2021/44. számú végzésével a per időtartamára szabályozta.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [5] A felperes keresetében az alperessel kötött házassága felbontását, valamint – többek között – a kiskorú gyermekek feletti szülői felügyelet gyakorlására való feljogosítását kérte.
- [6] Az alperes érdemi ellenkérelmében a házasság felbontását nem ellenezte. Viszontkeresetében – többek között - a gyermekek kizárólagos szülői felügyeletének gyakorlását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével a peres felek kiskorú gyermekei szülői felügyeletének gyakorlására az alperest jogosította fel. Ennek megfelelően rendelkezett a járulékos kérdésekről.
- [8] Az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 4: 167. § (2) bekezdése szempontrendszerének megfelelően széleskörű bizonyítást folytatott le.
- [9] Megállapította, hogy a szülők a gyermekek neveléséhez szükséges objektív körülményeket biztosítani képesek, azért kiemelt jelentősége van a szubjektív körülményeknek: a szülők nevelési képességének és készségének, a szülő-gyermek viszonynak. A perbe szakértőt vont be, a szakvéleményt aggálytalannak ítélte.

[10] A szülők eltérő nevelési elveket vallanak, az alapvető hozzáállásuk más, ez azonban önmagában a nevelési alkalmasságot kizáró vagy lerontó körülményként egyik fél terhére sem értékelhető. A gyermekek mindennapi ellátása, oktatása, az iskolai tevékenység koordinálása és erre való képességük tekintetében nincs közöttük érdemi különbség. Az elsőfokú bíróság szerint – figyelemmel a kirendelt igazságügyi szakértő által készített szakvéleményben írtakra és a tanúk vallomásaira – a felperes feszültségtűrő, feszültség kezelő képessége rosszabb és ez kihat a gyermekekkel való kapcsolatára, a gyermeknevelésre is.

[11] Az elsőfokú bíróság az azonos nevelési képességű és készségű szülők közötti döntésnél a felperes kapcsolattartástól elzáró magatartásának kiemelt jelentőséget tulajdonított és nevelési képességét jelentősen csökkentő tényként kezelte. Terhére értékelte, hogy az életközösség 2021 októberi megszűnését követően a gyermekeket az alperestől lényegében elzárta, a kapcsolattartásukat tartósan ellehetetlenítette, arra csak a bíróság ideiglenes intézkedésének eredményeként kerülhetett újra sor. Töretlen a bírói gyakorlat a tekintetben, hogy a szülő nevelési alkalmasságát jelentősen csökkenti, illetve az állandóságra hivatkozással sem helyezhető el a gyermek annál a szülőnél, aki a gyermeknek a másik szülővel való kapcsolattartását akadályozza és a gyermeket a másik szülő ellen neveli.

[12] Mindezen körülményeket együtt mérlegelve az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy bár mindkét fél alkalmas a gyermekek nevelésére, az alperes erősebb érzelmi stabilitása, korábban és jelenleg is erősebb együttműködési készsége őt teszi alkalmasabbá a gyermekek nevelésére, ezért a gyermekek feletti szülői felügyelet gyakorlására az alperest jogosította fel.

[13] A felperes és az alperes fellebbezései folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a felülvizsgálattal érintett körben részben és akként változtatta meg, hogy a felek kiskorú gyermekei feletti szülői felügyelet gyakorlására a felperest jogosította fel.

[14] A másodfokú bíróság a peradatokat újraértékelte és eltérő jogkövetkeztetésre jutott.

[15] Az elsőfokú bíróság a feltárt bizonyítékokat részben nem megfelelően értékelte: eltúlzott jelentőséget tulajdonított a pszichológus szakértő szakvéleményének és azt elmulasztotta összevetni a rendelkezésre álló többi bizonyítékkal, a gyermekek indirekt módon kifejezésre juttatott véleményével.

[16] A vonatkozó bírói gyakorlat alapján a gyermekek érdekének szem előtt tartásával kell minden tényezőt értékelni, egyetlen körülményt sem lehet figyelmen kívül hagyni, ugyanakkor egyetlen körülménynek sem lehet eltúlzott jelentőséget tulajdonítani. Az elsőfokú bíróság nem volt figyelemmel az állandóság követelményére sem, amely szerint nem a lakóhelynek, hanem a szülő és a gyermekek közötti személyes kapcsolatnak van elsődleges jelentősége. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság által hangsúlyozottan értékelt pszichés labilitás nyilvánvalóan a felek közötti jogvitával, a peres eljárással állhat összefüggésben. Ebből következően a per lezárásával, a kiváltó ok megszűnésével, a fokozott feszültség elmúltával a felperes állapotában is normalizálódás várható.

[17] A másodfokú bíróság utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a gyermekek véleményének feltárásához nem vizsgálta kellően a gyermekek szakértő előtt megfogalmazott előadását és a beszerzett pedagógiai vélemények tartalmát sem. A gyermekek ugyan a szakértő által feltett kérdésekre direkt választ nem adtak, nem tudtak választani, dönteni a szülők között, válaszaikból azonban következtetés vonható le arra, hogy melyik szülőt, melyik élethelyzetben részesítik előnyben. A felperesre a tanulásban, a mindennapi életben számíthatnak jobban, az alperesnél tartózkodást iskolán kívüli időszakban, kötelezettségektől mentesen tartják előnyösnek. A feltárt bizonyítékokból az is következik, hogy a gyermekek számára a felperesi nagyszülői háttér és a felperes élettársa is komoly segítséget, szeretetteljes

légkört biztosít, emellett három éve életvitelszerűen Magyarországon élnek, a baráti, iskolai kapcsolataik kialakultak és mindezeket az életkorukból adódóan is sokkal jobban meg tudják élni.

[18] A másodfokú bíróság mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság által feltárt bizonyítékokat újraértékelve az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperest jogosította fel a közös kiskorú gyermekek feletti szülői felügyelet gyakorlására.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem kérelem

[19] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, másodlagosan a másodfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasító határozat meghozatalát kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet a Ptk. 4:167. § (2) bekezdésébe, 4:2. §-ba, a 4:148. §-ba, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésébe, 473. § (2) bekezdésébe, a 2201/2003/EK rendelet (Brüsszel IIa. rendelet) 23. cikkébe, a 2019/111/EU rendelet (Brüsszel IIb. rendelet) 39. cikk (2) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő, valamint jogkérdésben eltér a Kúria Pfv.II.20.031/2018/4. számú, Pfv.II.20.858/2022/4. számú és a Pfv.II.20.760/2020/6. számú határozatában kifejtett jogkérdésektől.

[20] A másodfokú bíróság a gyermekek alapvető érdekének, a véleményük közvetlen módú értékelésének (a bíróság általi meghallgatásuk) mellőzésével a bizonyítékokat egyoldalúan a felperes javára értékelve mérlegelte felül az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését.

[21] Elsődlegesen kiemelte, hogy a Magyarországra telepedés eldöntésénél kapcsolatuk harmonikus és kiegyensúlyozott volt, fel sem merült a válás. A felperes egyoldalú elhatározása mind a gyerekeket, mind az alperest váratlan helyzet elé állította. Ezért is nagyon fontos lett volna a perben a gyermekek közvetlen és önálló meghallgatása, hogy mindenfajta, esetleges szülői befolyásolás nélkül el tudják mondani: mit éreznek ebben a számukra új helyzetben és mit szeretnének a jelenben és a jövőben. A gyermekek közvetlen meghallgatása mind az elsőfokú, mind a másodfokú bírósági eljárás során elmaradt, annak ellenére, hogy a szülői felügyelet rendezése őket közvetlenül érinti. A gyermekek az eljárás aktív résztvevői, azonban az, hogy a szakértő a szakértői véleményt elkészíti, még nem jelenti a gyermekek részvételét. Mivel a határozat meghozatalára az ítélőképessége birtokában lévő gyermekek meghallgatása nélkül került sor a Brüsszel IIa. rendelet és a Brüsszel IIb. rendelet hivatkozott cikkei alapján a jogerős ítélet más tagállamban történő elismerése megtagadható.

[22] Tévesen hivatkozott a másodfokú bíróság a felülmérlegelése egyik okaként a szakvélemény eltúlzó jelentőségére. Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat – a pszichológus szakértői véleményt és a tanúvallomásokat, a rendelkezésre álló okiratokkal együtt – helyesen és megfelelően értékelte. A szakértői vélemény is tartalmazza a felperesnek a másik szülő elleni befolyásolását, a gyermekekre hatását.

[23] Az általa megjelölt kúriai határozatokból, joggyakorlatból azt a következtetést vonta le, hogy az elidegenítést, ellennevelést folytató, a gyermeket súlyosan veszélyeztető szülő szülői felügyelet gyakorlására nem jogosítható fel. Utalt arra, a másodfokú bíróság jelentőséget tulajdonított a felperes új élettársának a gyermekekkel való kapcsolatának. Ezt azonban egyik bíróság sem vizsgálta, ez a megállapítás bizonyítékokkal nem alátámasztott.

[24] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet az alperes által hivatkozott okokból nem jogszabálysértő. A másodfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok helyes mérlegelésével jogosította fel a felperest a gyermekek feletti szülői felügyelet gyakorlására.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető perorvoslat, amelynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottnak van helye. A felülvizsgálat funkciója a kérelmet előterjesztő fél által állított jogsérelem elbírálása, és megalapozottsága esetén annak orvoslása. A Kúria kizárólag azt bírálhatja el, hogy a felülvizsgálati kérelemben előadott okból a megjelölt jogszabályokat megsértette-e a jogerős ítélet.

[26] A felülvizsgálati kérelem akkor bizonyulhat eredményesnek, ha a kérelem előterjesztője a szükséges tartalmi kellékekkel rendelkező, határidőben benyújtott beadványában kimutatja a támadott jogerős határozatnak a jogvita érdemi elbírálására konkrétan kiható módon jogszabálysértő voltát, vagyis a támadott határozatra vonatkoztatva adja elő jogszabálysértésre utalásait, a konkrét döntés alapjául szolgáló érvrendszer téves, illetve hiányos voltát mutatja be, és az érdemi döntésre kiható eljárási szabálysértést igazol [Pp. 413. § (1) bekezdés b) pont, 1/2016. (II.15.) PK vélemény, 1/2017. Polgári Jogegységi Határozat].

[27] A Kúria a jogerős ítéletet a fentiek figyelembevételével a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között, az abban konkrétan megjelölt jogszabályhelyek tekintetében vizsgálhatta és ítélt meg annak jogszabálysértő voltát. Kizárólag tehát a konkrétan megjelölt Ptk. 4:167. § (2) bekezdése, 4:2. §-a, a Pp. 279. § (1) bekezdése, 473. § (2) bekezdése, a Brüsszel IIa. rendelet 23. cikke, a Brüsszel IIb. rendelet 39. cikk (2) bekezdésének az alperes által állított jogszabálysértő alkalmazása volt vizsgálendő, a felülvizsgálati eljárásnak nem volt a tárgya a kapcsolattartás és a gyermektartásdíj jogerős ítéleti szerinti rendelkezése.

[28] A Kúria mellőzte az alperes által megjelölt, a szülői felügyelet gyakorlása rendezése körében nem releváns jogszabályi rendelkezés, a Ptk. 4:148. § sérelmét, mert az a szülők feladatait, felelősségét rögzíti arra vonatkozóan, hogy mikor és hogyan kell meghallgatniuk a gyermekük véleményét az őt érintő döntések meghozatala során és ennek milyen hatása lehet erre a folyamatra. A megjelölt megsértett jogszabályhely és a jogerős ítéletrendelkezése közötti ok-okozati összefüggés hiányában a hivatkozás nem felel meg a Pp. 413. § (1) bekezdés b) pontjában előírt törvényi feltételeknek.

[29] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott. A Kúria elfogadta a jogerős ítélet jogkövetkeztetését, az ítélet indokolásában kifejtetteket nem ismétli meg.

[30] A jelen ügyben az eljáró bíróságok eltérő jogkövetkeztetésre jutottak. Az elsőfokú bíróság az objektív és szubjektív körülmények vizsgálatánál a két azonos nevelési készségű és képességű szülők közötti döntését a felperesnek a gyermekekkel való kapcsolatára kiható rosszabb feszültségtűrő, feszültség kezelő képességére alapította, és azt is a terhére értékelte, hogy életközösségük megszűnését követően a gyermekeket az alperestől lényegében elzárta, tartósan ellehetetlenítette a kapcsolattartásukat. Ezzel szemben a másodfokú bíróság a peradatok újraértékelésénél úgy ítélte, hogy az elsőfokú bíróság ezeknek a szempontoknak eltúlzott jelentőséget tulajdonított, és az összes peradat együttes értékelésével azt állapította

meg, hogy a gyermekek minden irányú fejlődése a felperesnél történő elhelyezéssel inkább biztosított.

[31] A Ptk. 4:2. § (1) bekezdése a családjogi jogvitákban a kiskorú gyermek alapvető érdekének érvényesülését alapvető szinten deklarálja. Az alapelvből következően minden kiskorú gyermeket érintő jogvitában az érdeke érvényesülése az elsődleges, amelyet a törvény egyes jogintézményeknél a véleménye figyelembevételének előírásával önállóan is megfogalmaz. A szülői felügyelet gyakorlásának rendezése iránti jogvitában a törvény külön hangsúlyozza az ítélőképes gyermek véleménye értékelésének fontosságát [Ptk. 4:171. § (4) bekezdés], az ítélőképességgel nem rendelkező gyermek esetén a bíróság az alapelvnek megfelelően köteles a peradatokat a gyermek érdekérvényesülése szempontjából értékelni. Többlettényállás hiányában önmagában arra való hivatkozással, hogy a szülői felügyelet gyakorlásának rendezése során a jogerős ítélet nem a felülvizsgálatot benyújtó szülőt jogosította fel a szülői felügyelet gyakorlására, az alapelv megsértésének megállapítására nem ad alapot.

[32] A Ptk. 4:167. § (2) bekezdése a szülők megállapodása hiányában a bíróság döntésének anyagi jogi szempontrendszerét tartalmazza. A döntés a bíróság diszkrecionális döntése, a peradatok mérlegelésével határoz. Az tehát, hogy a mérlegelés során milyen jogkövetkeztetést vont le, az anyagi jog megsértését nem vonja maga után. A Kúria megjegyzi, hogy az alperes a jogszabályhely feltüntetését meghaladóan maga sem sérelmezte az anyagi jogi feltételek hiányát.

[33] A több évtizedes ítélkezési gyakorlat alapján a két nevelésre és gondozásra alkalmas szülő közötti döntés – a szülői felügyelet gyakorlására feljogosítás – az összes peradat együttes értékelésén kell alapuljon (pl. Kúria Pfv.II.21.898/2018., Pfv.II.21.131/2022/8.), minden tényezőt értékelni kell, egyetlen körülményt sem lehet figyelmen kívül hagyni, ugyanakkor egyetlen körülménynek sem lehet eltúlzott jelentőséget tulajdonítani. Tévesen érvel iratellenességgel (azaz a jogerős ítéleti peradatok hibás voltaival) az alperes: a másodfokú bíróság a szakértői véleményt megfelelően idézte, a tanúvallomások értékelésének mellőzése pedig az iratellenességgel nincs ok-okozati összefüggésben. Ugyancsak nem tekinthető iratellenesnek, ha a másodfokú bíróság a szakvélemény más megállapításait minősíti a jogvita érdemi eldöntéséhez kiemelendőnek. A Kúria többször kifejtette, hogy a szülői felügyelet gyakorlásáról való döntés nem szakértői, hanem jogi kérdés. A szakvélemény csak olyan ténykérdésre vonatkozhat – ahogy arra a jogerős ítélet helytállóan utalt – amelyben a bíróság szakértelemmel nem rendelkezik (szülők nevelési készsége, gyermek kötődése), a jogi döntést azonban a bíróság nem a szakvélemény, hanem a perben feltárt összes bizonyíték együttes értékelésével hozza meg (Kúria Pfv.II.20.626/2016/9.).

[34] Az alperes felülvizsgálati kérelmében – a kifejtett érvélete szerint – döntően a Pp. 279. § (1) bekezdése megsértését sérelmezte. A felülvizsgálati eljárás, mint rendkívüli perorvoslati eljárás során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljárt bíróság a mérlegelési körébe vont adatok, a felek személyes előadása, a bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. A bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában azok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott határozattól eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.21.474/2011. megjelent BH 2013.119.II., Pfv.I.21.532/2019/7., Pfv.II.20.280/2022/10.).

[35] A jelen ügyben a másodfokú bíróság – szemben az elsőfokú bírósággal – a felperes javára figyelembe vehető bizonyítékokat is értékelte, mérlegelése nem okszerűtlen, iratellenes

vagy logikai hibában szenvedő, ezért a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok értékelése vonatkozó jogszabályhely megsértése nem állapítható meg.

[36] A Kúria indokoltan tartja az alábbiak kifejtését. A Ptk. 4:167. § (2) bekezdésében megfogalmazott jogalkotói célt - a kiskorú gyermek minden irányú fejlődését – az szolgálja, ha mindkét szülőjével tarthatja a kapcsolatot a szülők életközösségének megszűnését követően is. A gondozó szülő kötelezettsége, hogy a külön élő szülővel való kapcsolattartást semmilyen formában ne akadályozza, annak zavartalanságát biztosítsa [Ptk. 4: 178. § (1) bekezdés].

[37] Az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy az a szülői magatartás, amely a különélő, de a nevelésre alkalmas szülővel a kapcsolattartást bármilyen formában akadályozza, felveti a saját szülői alkalmasságának kérdését. Az életközösség megszűnésével azonban jellemzően előfordul, hogy az új élethelyzet miatt a kapcsolattartás rendszere nehezen alakul ki, a szülők közötti szülői felügyelet gyakorlása módját illető viták esetén a gyermekekkel együtt élő szülő a saját későbbi perbeli pozíciója megerősítése érdekében a kapcsolattartást minimalizálni igyekszik vagy – ezzel ellentétesen – a másik szülő a jogvita eldöntéséig a közös szülői felügyeletre hivatkozással a kapcsolattartás ürügyén lényegében a mindennapi életvitelben való folyamatos jelenlétével az új élethelyzetét ellehetetleníteni igyekszik. Különösen fontos ezért, hogy a bíróság a gyermek alapvető érdeke érvényesítésével a másik szülőtől való elidegenítést, a szülői játszmákat értékelje.

[38] Önmagában az, hogy a család felbomlásakor a kapcsolattartás zökkenőkkal indul – többlettényállás hiányában – a szülői felügyelet gyakorlásának nem lehet kizárólagos szempontja: akkor indokolt ennek hangsúlyos értékelése, ha egyértelműen kimutatható az egyik szülő erre irányuló szándékos magatartása.

[39] A jelen ügyben kétségtelen, hogy a felperes a kapcsolattartást akadályozta és a másik szülő kizárására törekedett. A bíróság ideiglenes intézkedését azonban jogkövető módon betartotta, a kapcsolattartás megvalósult és nincs peradat arra, hogy ezt követően a másik szülővel szemben ellennevelést folytatott. A gyermekek és az alperes között a szülő-gyermek bensőséges viszony fennmaradt, a gyermekek tudomásul vették a helyzetet, alkalmazkodtak hozzá, és – ahogy erre a jogerős ítélet rámutatott – az alperessel együtt töltött minőségi időt értékelik, a hétköznapi életvitelüket azonban a felperessel képzelik el.

[40] A szülői felügyelet gyakorlásánál a gyermek véleményének értékelése kiemelt jelentőségű. A gyermektől nem várható el, hogy direkt nyilatkozatot tegyen (egyértelműen válasszon a szülei között), azonban meghallgatásából következtetés vonható le a jövő életét érintő kérdésben való álláspontjáról.

[41] A jelen ügyben a gyermekek ítélőképességének hiánya fel sem merült, véleményük tehát nem hagyható figyelmen kívül, hiszen nyilvánvalóan az áll érdekükben, hogy az a szülő gyakorolja a szülői felügyeletet, akit ők maguk is elfogadnak. A jogvitában a három gyermek kifejezte a megváltozott élethelyzetről az elképzelését, a szülői felügyelet gyakorlásánál pedig a gyermeki érdekek megfelelően kell a bizonyítékokat értékelni és súlyozni.

[42] Helyesen foglalt állást ezért a másodfokú bíróság, amikor a kapcsolattartást nem vitásan eleinte akadályozó felperesi magatartást folyamatában értékelte és a gyermekek nyilatkozatát nagyobb hangsúllyal vette figyelembe. A Kúria megjegyzi: a felperesnek a jogerős ítéletet követően is, a saját kiskorú gyermekeinek érdekében mindent meg kell tennie annak érdekében, hogy a gyermekek az édesapjukkal, az alperessel harmonikus viszonyban legyenek, és köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani.

[43] Az alperes felülvizsgálati kérelmében arra is hivatkozott, hogy a gyermekek véleménynyilvánítási joga sérült azzal, hogy a per során őket az eljáró bíróságok közvetlenül nem hallgatták meg, amely tény az ítélet külföldi elismerésének az akadályát is jelenti.

[44] A New York-i Egyezmény 12. cikkében foglaltaknak megfelelően a szülőknek az ítélőképessége birtokában levő gyermek részére biztosítaniuk kell azt a jogot, hogy a vele kapcsolatos döntésekben véleményét nyilváníthasson. A Ptk. kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezései külön kiemelik az ítélőképes gyermeknek ezt a jogát, a Ptk. 4: 181. § (1) bekezdése a bírósági eljárási protokoll részévé teszi a jog biztosításának kötelezettségét.

[45] Az eljárt bíróságok az anyagi jog előírását nem sértették. A felhívott jogszabályhelyek (az Egyezmény és a Ptk.) ugyanis nem tartalmazzak a gyermek meghallgatásának konkrét módjára törvényi rendelkezést: ebből következően a gyermek a véleményét közvetlenül a bíróság előtt, illetve közvetett módon a szakértői vizsgálaton is kinyilváníthatja. A meghallgatás formai előírása hiányában az anyagi jog megsértésénél kizárólag az vizsgálendő, hogy a gyermeknek az eljárásban a bíróság biztosította-e a lehetőséget véleménye kifejtésére, a rá vonatkozó döntéssel kapcsolatban álláspontja megfogalmazására. A jelen eljárásban tény, hogy a gyermekeket a szakértő meghallgatta, lehetőségük volt véleményük kinyilvánítására. Az anyagi jog nem sérült, a gyermek meghallgatása módjáról (közvetlen vagy közvetett) a bíróság diszkrecionális jogkörében határozott, amelyet az alperes a megjelölt Pp. 179. § (1) bekezdésének erre vonatkozó okfejtésével nem sérelmezett.

[46] Ugyanezt a jogértelmezést támasztja alá az alperes által hivatkozott Brüsszel IIa. rendelet 23. cikkében és a Brüsszel IIb. rendelet 39. cikk (2) bekezdésében megjelenő szabályozás is, amely szerint megtagadható a másik tagállamban a szülői felelősségre vonatkozó határozat elismerése, ha azt olyan eljárásban hozták, ahol nem volt biztosított a gyermek véleménynyilvánítási joga. A Brüsszel IIb. rendelet hivatkozott cikke e körben visszautal a rendelet 21. cikkére, amelynek (1) bekezdése szerint a tagállamok bíróságainak biztosítaniuk kell, hogy az ítélőképessége birtokában lévő gyermek valódi és tényleges lehetőséget kapjon arra, hogy az eljárás alatt akár közvetlenül, akár képviselőn vagy megfelelő szerven keresztül szabadon kifejezhesse véleményét. A hivatkozott brüsszeli rendeletek sem teszik tehát kizárólagossá a gyermekek közvetlen, bíróság előtti meghallgatását, a véleménynyilvánítás biztosítása megfelelő módjának kiválasztása a tagállami bíró diszkrecionális jogköre.

[47] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezését a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[48] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes alperest a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte – figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdése alapján – a felperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére.

[49] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdés a) pontja szerint.

[50] A Kúria ítélete ellen a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak.

Budapest, 2024. április 16.

dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. a tanács elnöke, dr. Osztovits András s.k. előadó bíró, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

Kúria
II.Pfv.20.034/2024/8-II

9

A kiadmány hitelél:

tisztviselő